

Передмова. Про мовну соборність і окремість	6
Вступ	18
Розділ I. Мова – це краса	
(або про звуки як національні коди мови)	25
1. Звуки в історичному аспекті	26
2. Звуки в евфонійному аспекті	36
3. Звуки в семантичному аспекті	40
Розділ II. Мова – це сила (або суспільно-креативна	
роль української мови в XI – середині XIX ст.)	51
1. Мова як духовна сила	51
2. Мова доби Русі (XI – перша половина XIV ст.)	56
2.1. Ідейно-філософське тло епохи	
та його мовне втілення	56
2.2. Суспільний статус руської	
(давньоукраїнської) мови	61
2.3. Мовна палітра Галицько-Волинського	
князівства (офіційно-ділова сфера)	65
3. Мова доби Литовсько-Руської держави	
(друга половина XIV – перша половина XVI ст.)	67
3.1. Статус і характер руської	
(староукраїнської) мови	67
3.2. Другий церковнослов'янський вплив та вихід	
на кін історії народних мов	71
3.3. Феномен друкарства як нового народження	
народних мов	74
3.4. “Латинська Русь” в універсумі освіти	76
4. Мова доби Речі Посполитої	
(друга половина XVI – перша половина XVII ст.)	80
4.1. Ідейно-філософське тло епохи:	
Ренесанс, Бароко, Реформація	80
4.2. Руська (староукраїнська) мова	
в державно-адміністративній сфері	86
4.3. Руська (староукраїнська) мова	
в освітньо-видавничій сфері	94

4.4. Руська (староукраїнська) мова в релігійній літературі	109
4.5. Руська (староукраїнська) мова як об'єкт лінгвістичної кодифікації	114
4.6. Різномовність світських жанрів	118
5. Мовно-історична та світоглядна прелюдія московської доби (друга половина XVII ст.)	122
6. Мова в часи Гетьманату (московська доба 1654–1783 рр.)	130
6.1. Лінгвоцидна політика Москви	130
6.2. Розвиток руської (староукраїнської) мови в безумовному існуванні	135
7. Лінгвістично-національне відродження доби Романтизму (кінець XVIII – середина XIX ст.)	144
7.1. Ідейно-філософські передумови лінгвістичного відродження	144
7.2. Український лінгвістичний Романтизм	149
7.2.1. Національно-мовне відродження Західної України (Галичини)	149
7.2.2. Мовно-національне відродження Східної України	169
Загальні висновки	199
Список літератури	207
Іменний показник	219